

UVOD

Knjiga pod naslovom *Duhovna skrb o bolesnima* nastala je kao plod mojeg dugogodišnjeg mukotrpnog djelovanja, odnosno osamnaestogodišnjeg iskustva na prostranom polju bolničkog zdravstvenog pastoralna među bolesnima i umirućima, zdravstvenim i pomoćnim djelatnicima, rodbinom, skrbnicima i prijateljima bolesnih i umirućih, s kojima sam se često susretao i razgovarao. Bez obzira što su ti susreti i razgovori ponekad bili dugotrajni i iscrpljujući, unatoč mnogim nesuglasticama, bili su konstruktivni, odnosno duhovno plodonosni na obostranu korist. Knjiga je ponajprije upućena svima onima koji posredno ili neposredno dolaze u dodir s bolesnima i umirućima i skrbe o njihovom duhovnom i tjelesnom zdravlju. Čitatelje upućuje kako s dubokom radošću i čvrstom vjerom, bez ikakvih predrasuda treba prihvatiti svaki oblik bolesti, patnje, trpljenja i boli, bez obzira na stadij i napredovanje bolesti. Nadalje upućuje nas na duboko i trezveno razmišljanje o izvoru i uzroku bolesti, patnje, trpljenja i boli, koja nas usmjeruje i približava Kristu Gospodinu kao vrhovnom Patniku, njegovoj i našoj Majci Mariji kao suputnici i supatnici koja nas prati na našem životom hodočasničkom križnom putu prema Nebu, odnosno vječnosti.

Prvu knjigu o duhovnoj skrbi o bolesnima i umirućima napisao sam i tiskao davne 2012. godine. Svih proteklih godina mnogi su me prijatelji savjetovali da napišem i tiskam II. prošireno izdanje, s obzirom na moje dugogodišnje pastoralno djelovanje i iskustvo na tom polju duhovne skrbi. Prva knjiga bila je podijeljena na tri dijela, a druga, proširena, podijeljena je na četiri dijela. S obzirom da sam kao dušobrižnik 18 godina djelovao u Kliničkom bolničkom centru u Splitu, odlučio

sam u prvom dijelu knjige opisati povijesni tijek razvoja gradske bolnice u Splitu. Splitska bolnica kao gradska zdravstvena ustanova postoji kontinuirano 230 godina. Godine 1984. KBC Split slavio je 190. obljetnicu postojanja. Drugi dio knjige govori o pastoralu bolesnika. Pastoralno-sakramentalna duhovna pomoć bolesnom i umirućem čovjeku od velikog je značenja, jer uz skrb o njegovu tjelesnom zdravlju podrazumijeva i skrb o njegovu duhovnom zdravlju. Govoreći o zdravlju tijela, moramo više voditi računa o skrbi za zdravlje duše, jer kad je duša zdrava, odnosno u stanju Božje milosti, lakše se podnosi tjelesna patnja. Nadalje, osvrnuo sam se na problem palijativne skrbi i hospicija u Hrvatskoj. Riječ je o četvrtoj grani zdravstva, koja vodi brigu o bolesnima i umirućima kod kojih bolest, patnja i bol više ne reagiraju na liječenje. Palijativna skrb želi donekle ublažiti njihovu bol u terminalnoj fazi života, isključujući pritom svaku pomisao na eutanaziju. Bez dragovoljne svestrane potpore i pomoći mnogobrojnih katoličkih molitvenih i karitativnih udruga i društava, a posebno onih zdravstvenih i pomoćnih djelatnika koji neposredno rade u zdravstvu, nezamisliva je i neostvariva zdravstvena pastoralna skrb među bolesnima i umirućima. Treći dio knjige govori o sakramentima bolesnika. Sakramenti kao što su pomirenje ili pokora, bolesničko pomazanje i euharistija, pružaju veliku duhovnu snagu i utjehu bolesnicima. Sakrament pokore ili pomirenja pomaže im u borbi protiv grijeha, jedinog stvarnog zla u svijetu, koji im želi na času njihove smrtne agonije raniti dušu i udaljiti ih od Boga i vječnosti. Sveta sakramentalna iskrena ispovijed vraća im mir u srce i dušu te ih izmiruje s Bogom i ljudima. Bolesničko im pomazanje donosi i ulijeva milost koja ih u tom trenutku uobličuje s Kristom Gospodinom i ozdravlja dušu i tijelo ako je Božja volja. Euharistija im pomaže u postizanju i ostvarivanju punine spasonosnog susreta s Gospodinom. Četvrti dio knjige govori o značenju molitve u

životu bolesnika. Molitva je neprocjenjiv dar Božji, koji omogućuje uspostavu duhovne komunikacije ili razgovora s Bogom. Molitva upućena zagovornicima Neba, odnosno posrednicima, primjerice Majci Božjoj Mariji ili našim svecima i blaženicima, pomaže im da ustraju na križnom hodočasničkom putu u prihvaćanju vlastite bolesti, boli, patnje i trpljenja.

Nadam se da će ova knjiga biti od velike duhovne koristi u zdravstvenom pastoralnom radu s izlječivim i neizlječivim bolesnima i umirućima. Kad je riječ bolesnicima, oni moraju biti u samome središtu cjelokupnoga pastoralno-zdravstvenog djelovanja svih crkvenih ustanova ne samo kod nas u Hrvatskoj nego i diljem svijeta. Duhovno skrbeći o bolesnima i umirućima, moramo njegovati kršćansku i ljudsku solidarnost koja povezuje "zdrave" i bolesne. Bez kršćanske i ljudske solidarnosti nije moguće pružiti svu prikladnu kršćansku i ljudsku pomoć bolesnoj i umirućoj braći i sestrama. Ustanovljenjem Svjetskog dana bolesnika Crkva je učinila velik iskorak u sferi duhovne skrbi za bolesne i umiruće. Dužnost bolničkog dušobrižnika je da svakodnevno pruža duhovnu sakramentalnu pomoć bolesnima i umirućima. Da bi u tome bio što uspješniji, mora uspostaviti prirodnu i zdravu komunikaciju s bolesnicima, zdravstvenim i pomoćnim djelatnicima, s rodbinom, skrbnicima i prijateljima bolesnih i umirućih.

SADRŽAJ

Uvod	5
I. KLINIČKI BOLNIČKI CENTAR SPLIT	9
1. POVIJESNI TIJEK RAZVOJA BOLNICE U SPLITU	11
II. BOLNIČKI ZDRAVSTVENI PASTORAL	19
1. BOLNIČKI DUŠOBRIZNIK – SVJETLO I SOL MEĐU BOLESNICIMA	19
Crkva je stalno prisutna među bolesnicima.	19
Svjetski dan bolesnika	27
Poruka Svetoga Oca Ivana Pavla II. za Svjetski dan bolesnika 11. veljače 1995.	32
Teološko-filozofska stručnost dušobrižnika	36
Dušobrižnik mora biti komunikativna osoba	39
1. Pastoralno-sakramentalna pomoć bolesnima i umirućima	43
Bolest, patnja, trpljenje i bol oplemenjuju čovjeka	43
Skrbeći o zdravlju duše i tijela, skrbi o kompletnom čovjeku	49
Starost i bolest – etape životnog puta	52
Nebeski Oče!	53
Blagoslov i prokletstvo	54
Hereditarna opterećenja	57
2. HOSPICIJSKO-PALIJATIVNA SKRB	58
Hospicijsko zdravstvo potreba je današnjeg društva	59
Poteškoće u vezi s hospicijsko-palijativnom skrbi u Hrvatskoj	63
3. KATOLIČKE MOLITVENE I KARITATIVNE ZAJEDNICE, UDRUGE I DRUŠTVA I NJIHOV DOPRINOS NA POLJU ZDRAVSTVENOG PASTORALA BOLESNIKA	69
3.1. Hrvatsko katoličko liječničko društvo	70
HKDL - Podružnica Split	72

3.2. Hravstko katoličko društvo medicinskih sestara i tehničara	74
Zadaća Društva je promicati kršćanska načela . . .	75
HKDMST – Ogranak Split	76
Legenda o medicinskoj sestri	78
3.3. Marijina legija	79
Legija je dar Majke Božje Crkvi i svijetu	79
Cilj i djelatnost Marijine legije	80
Duhovnost Marijine legije	81
Počeci djelovanja Marijine legije u Hrvatskoj	83
Apostolat Marijine legije u KBC-u Split	84
3.4. Udruga sv. Vinka Paulskog	86
Konferencija ljubavi	86
Konferencija sv. Duje – Split	90

III. SAKRAMENTI BOLESNIH 93

1. SAKREMANT POKORE I POMIRENJA (ISPOVIJED)	93
Pokora je nadnaravna kršćanska krjepost.	93
Neznanje i strah udaljavaju čovjeka od sakramenta pokore i pomirenja	96
Svetogrдне ispovijedi i nedolične pričesti	99
Duh nepraštanja	103
2. BOLESNIČKO POMAZANJE, SAKRAMENT BOLESNIH . . .	105
Sakrament kršćanske solidarnosti i vjere u Boga .	105
Činimo grijeh odbijajući sakrament bolesničkog pomazanja	109
Tko sve i pod kojim uvjetima može primiti bolesničko pomazanje?	111
Bolesničko pomazanje ima trostruki učinak	112
Svjedočanstva o učinkovitosti bolesničkog pomazanja	114
3. EUHARISTIJA, VRHUNAC KRŠĆANSKOG ŽIVOTA	120
Euharistija kao sakrament (znak)	121
Euharistija kao sveta misna žrtva	122
Euharistija kao sveta žrtvena gozba (communio – pričest).	124

Strahopoštovanje srca prema euharistijskim prilikama	125
IV. SVADNEVNO SE MOLITI GOSPODINU. . .	135
1. MOLITVENI ŽIVOT	135
2. MOLITVE ZA OZDRAVLJNJE DUŠE I TIJELA	139
Molitva za fizičko ozdravljenje	139
Molitva Isusovim ranama	141
Molitva za unutarnje ozdravljenje	142
Molitva za nutarnje ozdravljenje	145
Jutarnja molitva	147
Zahvaljujem Ti	149
S bolesnom braćom	150
Predanost putem trpljenja u bolesti	151
Molitva prije operacije	152
Molitva u strahu pred smrću	153
Posveta Presvetom Srcu Isusovu	154
Posvetna molitva Bezgrješnom Srcu Marijinu!	156
Iz dežurstva jedne sestre	157
Molitva za mog liječnika	158
 ZAKLJUČAK	 161
LITERATURA	163